

Odporúčanie
Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 15. júna 2015 č. 1/2015

k definíciám finančných nástrojov podľa § 5 ods. 1 písm. f) a g) zákona
č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene
a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch)
v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoCP“)

Národná banka Slovenska Útvar dohľad nad finančným trhom týmto odporúčaním preberá Usmernenia k používaniu definície podľa Prílohy I oddiel C bod 6 a bod 7 smernice 2004/39/EC¹⁾ (ďalej len „smernica MiFID“) vydané 6. mája 2015 Európskym orgánom pre cenné papiere pod číslom ESMA/2015/675 (ďalej len „Usmernenia“). Uvedené definície boli transponované do ustanovení § 5 ods. 1 písm. f) a g) ZoCP“).

Článok I
Úvod

(1) Toto odporúčanie Národnej banky Slovenska je určené účastníkom finančného trhu, najmä obchodníkom s cennými papiermi, ktorí poskytujú investičné služby s finančnými nástrojmi definovanými v § 5 ods. 1 písm. f) a písm. g) ZoCP.

(2) Účelom tohto odporúčania je zabezpečenie spoločného, jednotného a konzistentného používania definície komoditných derivátov definovaných v Prílohe I oddiel C bod 6 a bod 7 smernice MiFID, implementovaných do § 5 ods. 1 písm. f) a písm. g) ZoCP.

(3) Podľa článku 2 odsek 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov („nariadenie EMIR“) deriváty sú finančné nástroje uvedené v bodoch 4 až 10 oddielu C Prílohy I smernice MiFID, ako sú ustanovené článkami 38 a 39 nariadenia Komisie (ES) č. 1287/2006.²⁾ Povinnosti vyplývajúce z hlavy II nariadenia EMIR

¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS v znení neskorších smerníc.

²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1287/2006. z 10. augusta 2006 ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokiaľ ide o povinnosti pri vedení záznamov pre investičné spoločnosti, oznamovanie transakcií, priehľadnosť trhu, prijatie finančných nástrojov na obchodovanie a vymedzené pojmy na účely tejto smernice.

a zodpovedajúcich delegovaných nariadení Komisie k nariadeniu EMIR³⁾ sa vzťahujú na deriváty, vrátane mimoburzových derivátov (OTC).

(4) Ako sa uvádza v recitáli 12 nariadenia EMIR, pre zmluvy o derivátoch uvedené v prílohe I oddiel C body 4 až 10 smernice MiFID sa vyžadujú jednotné pravidlá.

(5) Cieľom tohto odporúčania je zaviesť konzistentné, jednotné pravidlá pre posudzovanie obchodov s derivátmi, a to harmonizáciou výkladu pojmov potrebných pre plnenie si ohlasovacej povinnosti vzťahujúcej sa na všetky obchody s derivátmi, zúčtovacej povinnosti, ako aj povinností na zmierňovanie rizika vzťahujúcim sa na mimoburzové obchody s derivátmi a tým zabezpečiť rovnaké a správne plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia EMIR, rovnaké posudzovanie obchodov vykonaných v rôznych krajinách zo strany orgánov dohľadu, ako aj rovnocenné postavenie účastníkov trhu z rôznych krajín.

Článok II

Spôsob uplatňovania definícií finančných nástrojov podľa § 5 ods. 1 písm. f) a g) ZoCP

(1) Vymedzenie finančných nástrojov podľa § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP (Príloha I oddiel C bod 6 smernice MiFID), sa uplatňuje nasledovne:

- a) vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP sa všeobecne vzťahuje na všetky komoditné deriváty, vrátane forwardov za predpokladu, že:
1. môžu alebo musia byť fyzicky vyrovnané a
 2. sú obchodované na regulovanom trhu a/alebo na mnohostrannom obchodnom systéme (ďalej len „MTF“),
- b) pojem „fyzicky vyrovnané“ obsahuje širokú škálu spôsobov dodania a zahŕňa:
1. samotnú fyzickú dodávku príslušných komodít,
 2. dodanie dokumentov potvrdzujúcich vlastnícke oprávnenia k príslušným komoditám, alebo príslušnému množstvu komodít (ako konosament, skladiskový list), alebo
 3. iný spôsob, ktorý má za následok prevod práv vlastníckej povahy vo vzťahu k určitému množstvu príslušnej komodity bez jej fyzickej dodávky (vrátane oznámenia, časového naplánovania alebo nominovania prevádzkovateľa energetickej rozvodnej siete), ktoré oprávňuje príjemcu na získanie príslušného množstva komodít.

(2) Vymedzenie finančných nástrojov podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP (Príloha I oddiel C bod 7 smernice MiFID) sa uplatňuje nasledovne:

- a) vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP vytvára kategóriu finančných nástrojov, ktorá je odlišná od tých, ktoré sú vymedzené v § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP a vzťahuje sa

³⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 148/2013 z 19. decembra 2012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov, pokiaľ ide o regulačné technické normy o minimálnej úrovni údajov, ktoré sa majú ohlasovať archívom obchodných údajov a Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 149/2013 z 19. decembra 2012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012, pokiaľ ide o regulačné technické normy týkajúce sa nepriamych zúčtovacích mechanizmov, zúčtovacej povinnosti, verejného archívu, prístupu k miestu obchodovania, nefinančných protistrán, postupov zmierňovania rizika pre zmluvy o mimoburzových derivátoch, ktoré centrálna protistrana nezúčtovala.

na komoditné deriváty, ktoré môžu byť fyzicky vyrovnané a ktoré nie sú obchodované na regulovanom trhu alebo na MTF, ak takýto obchod s komoditným derivátom:

1. nie je spotovým obchodom podľa článku 38 ods. 2 Nariadenia 1287/2006,
 2. nie je uzavretý na podnikateľské účely podľa článku 38 ods. 4 Nariadenia 1287/2006 a
 3. spĺňa jedno z troch kritérií podľa článku 38 ods. 1 písm. a) a tiež jednotlivé kritériá podľa článku 38 ods. 1 písm. b) a článku 38 ods. 1 písmeno c) Nariadenia 1287/2006,
- b) pojem „fyzicky vyrovnané“ obsahuje širokú škálu spôsobov dodania a zahŕňa:
1. samotnú fyzickú dodávku príslušných komodít,
 2. dodanie dokumentov potvrdzujúcich vlastnícke oprávnenia k príslušným komoditám, alebo príslušnému množstvu komodít (ako konosament, skladiskový list), alebo
 3. iný spôsob, ktorý má za následok prevod práv vlastníckej povahy vo vzťahu k určitému množstvu príslušnej komodity bez jej fyzickej dodávky (vrátane oznámenia, časového naplánovania, alebo nominovania prevádzkovateľa energetickej rozvodnej siete), ktoré oprávňuje príjemcu na získanie príslušného množstva komodít.

(3) Fyzicky vyrovnané komoditné deriváty, ktoré nespádajú pod vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP, t.j. nie sú obchodované na regulovanom trhu alebo MTF, môžu spadať pod vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP a vymedzenia podľa § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP a podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP vytvárajú dve rôzne kategórie, nakoľko vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP sa uplatňuje na komoditné deriváty „ktoré môžu byť fyzicky vyrovnané inak nevymedzené podľa § 5 ods. 1 písm. f) ZoCP“.

(4) Ďalšie charakteristiky komoditných derivátov spadajúcich pod vymedzenie podľa § 5 ods. 1 písm. g) ZoCP – t.j. „neslúžia na podnikateľské účely, majú charakter iných derivátových finančných nástrojov a sú zúčtované alebo vyrovnávané prostredníctvom systémov zúčtovania a vyrovnania alebo podliehajú obvyklým výzvam na doplnenie aktív,“ resp. „uzavreté za iným, ako podnikateľským účelom, ktoré majú charakter iných derivátov, so zreteľom okrem iného na to, či sú zúčtované a vyrovnávané cez uznané zúčtovacie strediská, alebo podliehajú obvyklým výzvam na úhradu marží“ – tak ako uvádza usmernenie ESMA, sú podrobnejšie vymedzené v článku 38 nariadenia 1287/2006.

(5) Podmienky vymedzené v článku 38 Nariadenia 1287/2006 sa uplatňujú kumulatívne.

Vladimír Dvořáček v. r.
člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom

